Käyttöturvallisuustiedote
1907/2006/EY (REACH)

Painatuspäivämäärä 18.06.2015 Versionumero 3 Tarkistus: 12.05.2015

KOHTA 1: Aineen tai seoksen ja yhtiön tai yrityksen tunnistetiedot

· **1.1 Tuotetunniste**

· **Kauppanimike: BRONZE**

· **1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**
Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
· **Aineen / valmisteen käyttö**
Pigmentti

· **1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**
· **Valmistaja/toimittaja:**
LITOKOL S.p.A.
Via G.Falcone, 13/1
42048 Rubiera (RE) - Italia
Tel. +39 0522 626391 - Fax. +39 0522 620150

· **Tietoja antaa:**
LITOKOL S.p.A. - Tel. +39 0522 626391
e-mail: laboratorio@litokol.it
· **1.4 Hätäpuhelinnumero:**
LITOKOL SpA - Tel. +39 0522 622852 (monday-friday: 8.30-12.30 a.m., 2.00-6.00 p.m.)

CENTRI ANTIVELENI (h24 - information in italian):
Milano - Ospedale Niguarda - Tel. +39 02 66101029
Pavia - IRCCS Fondazione Maugeri - Tel. +39 0382 24444
Firenze - Azienda Ospedaliera Careggi - Tel. +39 055 4277238

*
KOHTA 2: Vaaran yksilöinti

· **2.1 Aineen tai seoksen luokitus**
· **Luokitus asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisesti** Ainetta ei ole luokiteltu CLP-asetuksen mukaan.

· **Luokitus direktiivin 67/548/ETY tai direktiivin 1999/45/EY mukaisesti** Tarpeeton.
· **Erikoisseloste ihmisiä ja ympäristöä koskevista vaaroista:**
Tuote ei ole Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaisen merkintävelvollisuuden alainen direktiivin "Yleinen luokitusdirektiivi EU:n valmisteille" viimeksi korjatun version mukaisesti.
· **Luokitusjärjestelmä:**
Luokitus vastaa voimassaolevaa EU-listaa, sitä on kuitenkin täydennetty ammattikirjallisuudesta ja yrityksiltä saaduilla tiedoilla.

· **2.2 Merkinnät**
· **Merkinnät asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisesti** tarpeeton
· **Varoitusmerkit** tarpeeton
· **Huomiosana** tarpeeton
· **Vaaralausekkeet** tarpeeton
· **2.3 Muut vaarat**
· **PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset**
· **PBT:** Ei voida käyttää.
· **vPvB:** Ei voida käyttää.

KOHTA 3: Koostumus ja tiedot aineosista

· **3.2 Seokset**
· **Selostus:** Seos: koostuu seuraavista aineista.

· **Sisältää vaarallisia aineita:** tarpeeton
· **Lisätietoja:** Annettujen turvaohjeiden sanamuoto kappaleesta 16.

KOHTA 4: Ensiaputoimenpiteet

· **4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**
· **Yleisohjeet:** Ei tarvita lisätoimenpiteitä.
· **Hengitettyä:** Huolehdittava raittiin ilman saannista. Oireiden esiintyessä pyydettävä lääkärin apua.
· **Ihokosketuksessa:**
Aine ei yleensä ärsytä ihoa.
Käännyttävä lääkärin puoleen, mikäli iho on jatkuvasti ärsyyntynyt.

(jatkuu sivulla 2)

Käyttöturvallisuustiedote
1907/2006/EY (REACH)

Painatuspäivämäärä 18.06.2015 *Versionumero 3* *Tarkistus: 12.05.2015*

Kauppanimike: BRONZE

(jatkuu sivulla 1)

· **Aineen päästyä silmiin:**
Silmiä huuhdotaan luomet auki juoksevan veden alla useita minuutteja. Oireiden kestäessä käännytään lääkärin puoleen.
· **Nieltyä:**
Huuhdotaan suu ja juotetaan runsaasti vettä.
Käännyttävä lääkärin puoleen oireiden jatkuessa.
· **4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet**
Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
· **4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet**
Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

KOHTA 5: Palontorjuntatoimenpiteet

· **5.1 Sammutusaineet**
· **Sopivat sammutusaineet:**
CO2, kuivakemikaalisammutin tai vesisuihku. Suuremmat palot torjutaan vesisuihkulla tai alkoholeja kestävällä vaahdolla.
Palontorjuntatoimepiteet ympäristöä vastaavasti.
· **5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
· **5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet**
· **Erikoinen suojavarustus:** Erikoistoimenpiteitä ei tarvita.

KOHTA 6: Toimenpiteet onnettomuuspäästöissä

· **6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**
Käytettävä henkilökohtaista suojavaatetusta.
Huolehdittava riittävästä tuuletuksesta.
· **6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet:**
Jos ainetta on päässyt viemäriin tai vesistöön, ilmoitettava asianomaiselle virastolle.
Estettävä pääsy viemäreihin/pintavesiin/pohjaveteen.
· **6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet:** Otettava talteen mekaanisesti.
· **6.4 Viittaukset muihin kohtiin**
Vaarallisia aineita ei vapaudu.
Turvallista käsittelyä koskevia ohjeita kappaleessa 7.
Henkilökohtaista suojavarustusta koskevia ohjeita kappaleessa 8.
Aineen hävitystä koskevia ohjeita kappaleessa 13.

KOHTA 7: Käsittely ja varastointi

· **7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**
Säilytettävä hyvin suljetuissa säiliöissä viileässä ja kuivassa paikassa.
Vältettävä pölyämistä.
Huolehdittava hyvästä tuuletuksesta/imusta työpaikalla.
· **Palo- ja räjähdyssuojaohjeet:** Vältettävä iskuja ja hankautumista.

· **7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet**
· **Varastointi:**
· **Varastotiloille ja säiliöille asetettavat vaatimukset:** Ei erikoisvaatimuksia.
· **Yhteisvarastointiohjeet:** Ei tarvita.
· **Lisätietoja varastointiehtoihin:**
Varastoitava hyvin suljetuissa astioissa viileässä ja kuivassa paikassa.
Suojattava ilmankosteudelta ja vedeltä.
Suojattava kuumuudelta ja välittömältä auringonpaisteelta.
· **7.3 Erityinen loppukäyttö** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

KOHTA 8: Altistumisen ehkäiseminen ja henkilönsuojaimet

· **Lisäohjeita teknisten laitteiden varustukseen:** Ei muita tietoja, ks. kohta 7.

· **8.1 Valvontaa koskevat muuttujat**

· **Aineosat työpaikkakohtaisin valvottavin raja-arvoin:**	
Particulates Not Otherwise Classified (PNOC)	
TLV (US)	Pitkäaikaisarvo: 10*, 3** mg/m³ (e) *inhalable fraction **respirable fraction

· **Lisäohjeet:** Tiedot perustuvat valmistushetkellä voimassaoleviin luetteloihin.

(jatkuu sivulla 3)

Käyttöturvallisuustiedote
1907/2006/EY (REACH)

Painatuspäivämäärä 18.06.2015 Versionumero 3 Tarkistus: 12.05.2015

Kauppanimike: BRONZE

(jatkuu sivulla 2)

· **8.2 Altistumisen ehkäiseminen**
· **Henkilökohtainen suojavarustus:**
· **Yleiset suoja- ja hygieniatoimenpiteet:**
Noudatettava kemikaalien käsittelyn tavanomaisia varotoimenpiteitä.
Pölyä/savua/sumua ei saa hengittää.
Pidettävä loitolla elintarvikkeista, juomista ja rehuista.
Pidettävä loitolla tupakkatuotteista.
Kädet on pestävä ennen taukoja ja työn päätyttyä.
· **Hengityssuoja:** Ei tarvita, jos tilojen tuuletus on hyvä.
· **Käsisuojus:** Ei tarpeen.
· **Silmäsuojus:** Ei tarvita.

*

KOHTA 9: Fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet

· **9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot**	
· **Yleiset ohjeet**	
· **Olomuoto:**	
· **Muoto:**	Jauhe
· **Väri:**	Bronssinvärinen
· **Haju:**	Hajuton
· **Hajukynnys:**	Ei määrätty.
· **pH-arvo:**	Ei voida käyttää.
· **Tilanmuutos**	
· **Sulamispiste/sulamisalue:**	Ei määrätty.
· **Kiehumispiste/kiehumisalue:**	Ei määrätty.
· **Leimahduspiste:**	Ei voida käyttää.
· **Syttyvyys (kiinteä, kaasumainen):**	Ei määrätty.
· **Syttymislämpötila:**	
· **Hajaantumislämpötila:**	Ei määrätty.
· **Itsesyttyvyys:**	Tuote ei ole itsestään syttyvä.
· **Räjähdysvaara:**	Tuote ei ole räjähdysvaarallinen.
· **Räjähdysrajat:**	
· **Alempi:**	Ei määrätty.
· **Ylempi:**	Ei määrätty.
· **Höyrypaine:**	Ei voida käyttää.
· **Tiheys:**	Ei määrätty.
· **Suhteellinen tiheys**	Ei määrätty.
· **Höyryn tiheys**	Ei voida käyttää.
· **Höyrystymisnopeus**	Ei voida käyttää.
· **Liukenevuus/sekoittuvuus**	
· **veteen:**	Liukenematon.
· **Jakaantumiskerroin (-oktanoli/vesi):**	Ei määrätty.
· **Viskositeetti:**	
· **Dynaaminen:**	Ei voida käyttää.
· **Kinemaattinen:**	Ei voida käyttää.
· **9.2 Muut tiedot**	Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

KOHTA 10: Stabiilisuus ja reaktiivisuus

· **10.1 Reaktiivisuus** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
· **10.2 Kemiallinen stabiilisuus**
· **Terminen hajoavuus / vältettävät olosuhteet:** Ei hajaantumista määräystenmukaisessa käytössä.
· **10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus** Ei tiedossa vaarallisia reaktioita.
· **10.4 Vältettävät olosuhteet** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
· **10.5 Yhteensopimattomat materiaalit:** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
· **10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet:** Tiedossa ei ole vaarallisia hajoamistuotteita.

(jatkuu sivulla 4)

Käyttöturvallisuustiedote
1907/2006/EY (REACH)

Painatuspäivämäärä 18.06.2015 *Versionumero 3* *Tarkistus: 12.05.2015*

Kauppanimike: BRONZE

(jatkuu sivulla 3)

*
KOHTA 11: Myrkyllisyyteen liittyvät tiedot

· **11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista**
· **Välitön myrkyllisyys**
· **Ensisijainen ärsyttävä vaikutus:**
· **Ihosyövyttävyys/ihoärsytys** Saatavilla olevien tietojen perusteella luokitus- kriteerit eivät täyty.
· **Vakava silmävaurio/silmä-ärsytys** Saatavilla olevien tietojen perusteella luokitus- kriteerit eivät täyty.
· **Hengitysteiden tai ihon herkistyminen** Saatavilla olevien tietojen perusteella luokitus- kriteerit eivät täyty.
· **CMR-vaikutukset eli syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat ja lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset**
· **Sukusolujen perimää vaurioittavat vaikutukset**
Saatavilla olevien tietojen perusteella luokitus- kriteerit eivät täyty.
· **Syöpää aiheuttavat vaikutukset** Saatavilla olevien tietojen perusteella luokitus- kriteerit eivät täyty.
· **Lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset**
Saatavilla olevien tietojen perusteella luokitus- kriteerit eivät täyty.
· **Elinkohtainen myrkyllisyys – kerta-altistuminen**
Saatavilla olevien tietojen perusteella luokitus- kriteerit eivät täyty.
· **Elinkohtainen myrkyllisyys – toistuva altistuminen**
Saatavilla olevien tietojen perusteella luokitus- kriteerit eivät täyty.
· **Aspiraatiovaara** Saatavilla olevien tietojen perusteella luokitus- kriteerit eivät täyty.

*
KOHTA 12: Tiedot vaarallisuudesta ympäristölle

· **12.1 Myrkyllisyys**
· **Vesimyrkyllisyys:** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
· **12.2 Pysyvyys ja hajoavuus** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
· **12.3 Biokertyvyys** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
· **12.4 Liikkuvuus maaperässä** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
· **Ekologisia lisätietoja:**
· **Yleisohjeita:**
Vesistövaarallisuusluokka 1 (Oma luokitus): lievästi vesistöä vaarantava
Estetään aineen pääsy ohentamattomana tai suurina määrinä pohjaveteen, vesistöihin, viemäristöön.
· **12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset**
· **PBT:** Ei voida käyttää.
· **vPvB:** Ei voida käyttää.
· **12.6 Muut haitalliset vaikutukset** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

KOHTA 13: Jätteiden käsittelyyn liittyvät näkökohdat

· **13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät**
· **Suositus:**
Ei voida hävittää yhdessä talousjätteiden kanssa. Ei saa päästää viemäristöön.
Hävitettävä virallisten määräysten mukaisesti.

· **Puhdistamattomat pakkaukset:**
· **Suositus:** Hävitettävä virallisten määräysten mukaisesti.

KOHTA 14: Kuljetustiedot

· **14.1 YK-numero**	
· **ADR, ADN, IMDG, IATA**	tarpeeton
· **14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi**	
· **ADR, ADN, IMDG, IATA**	tarpeeton
· **14.3 Kuljetuksen vaaraluokka**	
· **ADR, ADN, IMDG, IATA**	
· **luokka**	tarpeeton
· **14.4 Pakkausryhmä**	
· **ADR, IMDG, IATA**	tarpeeton
· **14.5 Ympäristövaarat:**	
· **Marine pollutant:**	Ei

(jatkuu sivulla 5)

Käyttöturvallisuustiedote
1907/2006/EY (REACH)

Painatuspäivämäärä 18.06.2015 Versionumero 3 Tarkistus: 12.05.2015

Kauppanimike: BRONZE

(jatkuu sivulla 4)

· **14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle**	Ei voida käyttää.
· **14.7 Kuljetus irtolastina Marpol-sopimuksen II liitteen ja IBC-säännöstön mukaisesti**	Ei voida käyttää.
· **UN "Model Regulation":**	-

KOHTA 15: Lainsäädäntöä koskevat tiedot

· **15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö**
The data and the informations reported in the present Material Safety Data Sheet are consistent to the Directives 1967/548/EEC, 1999/45/EC, 76/769/EEC, to the Regulation 1907/2006/EC (REACH), 1272/2008/EC (CLP) and to what prescribed by the in force regulation in matter of classification, packaging and labelling of dangerous substances and preparations. Anyway, it's recommended to the user the need to verify and to comply with the specific national and local laws in matter of hazardous activities and of environmental protection (e.g.: gassy, liquid and solid emissions), that aren't in the object of this document.
Compilation of Safety Data Sheet: Reg.UE n.453/2010 (amending Reg.EC n.1907/2006, Annex II)

· **Kansalliset määräykset:**

· **Muut määräykset, rajoitukset ja kiellot**
The data and the informations reported in the present Material Safety Data Sheet are consistent to the Directives 1967/548/EEC, 1999/45/EC, 76/769/EEC, to the Regulation 1907/2006/EC (REACH), 1272/2008/EC (CLP) and to what prescribed by the in force regulation in matter of classification, packaging and labelling of dangerous substances and preparations. Anyway, it's recommended to the user the need to verify and to comply with the specific national and local laws in matter of hazardous activities and of environmental protection (e.g.: gassy, liquid and solid emissions), that aren't in the object of this document.
Compilation of Safety Data Sheet: Reg.UE n.453/2010 (amending Reg.EC n.1907/2006, Annex II)

· **15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi:** Kemikaaliturvallisuusarviointia ei ole tehty.

*

KOHTA 16: Muut tiedot

Annetut tiedot perustuvat tämänhetkisiin tietoihimme. Ne eivät kuitenkaan anna takuuta tuotteen ominaisuuksista eivätkä aikaansaa sopimuksellista oikeussuhdetta.

· **Yhteydenottohenkilö:** LITOKOL S.p.A.

· **Lyhenteet ja lyhytnimet:**
REACH: Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals
CLP: Classification, Labelling and Packaging
ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
IATA: International Air Transport Association
GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals
EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
ELINCS: European List of Notified Chemical Substances
CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)
PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic
vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative

· *** Tiedot muutettu alkuperäisestä versiosta**